Vlaams Parlement

vergadering **C127**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand en Dierenwelzijn

van 27 januari 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de investeringen in toegankelijk groen in de Vlaamse Rand
– 1297 (2020-2021) 3

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het inzetten van Franstalige politiediensten op de luchthaven van Zaventem
– 1334 (2020-2021) 6

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe herkomstcijfers van Statbel over de Vlaamse Rand
– 1383 (2020-2021) 10

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de investeringen in toegankelijk groen in de Vlaamse Rand
– 1297 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, ik heb een vraag over de projectoproep die er is geweest over investeringen in toegankelijk groen in onze Vlaamse Rand. Sinds de coronapandemie hebben vele Vlamingen de natuur in eigen gemeente of de eigen streek herontdekt, de groene parken, bossen en landschappen in Vlaanderen. Maar we weten allemaal dat die open ruimte in de Vlaamse Rand onder druk staat. Nochtans staan we in de Vlaamse Rand bekend om onze prachtige parken en glooiende landschappen en hebben we dus een ideale omgeving om even uit te waaien, uit te blazen of tot rust te komen. Dat is niet vanzelfsprekend in onze regio, want we voelen de druk van Brussel, de grootste stedelijke zone van het land. Die is vlakbij en dat biedt dan wel kansen op het gebied van economie en toerisme, maar het creëert ook veel uitdagingen op het vlak van verstedelijking. Cijfermatig is bewezen dat we het moeten doen met minder open ruimte dan andere regio's in Vlaanderen.

Het is dan ook goed dat die projectoproep er is gekomen en dat u samen met uw collega Demir hebt beslist om 3,5 miljoen euro vrij te maken om te investeren in projectsubsidies voor meer toegankelijke natuur en om het landelijke karakter te versterken. De projectoproep werd begin juni gelanceerd door het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB). Naast initiatieven van lokale openbare besturen komen voor het eerst ook verenigingen en organisaties in aanmerking voor een financiële ondersteuning, tot wel 50 procent van de aankoopprijs van het terrein – tot 60 procent voor bebossing – en tot 80 procent van werken voor een groene en toegankelijke inrichting.

Hoewel de projectoproep er in de zomermaanden kwam en de indieningsperiode niet zo lang was, werden er heel wat aanvragen ingediend en kregen in totaal 24 projecten verspreid over de Vlaamse Rand groen licht. Dat was het geval voor een project van mijn eigen gemeente – waarvoor dank, minister –, maar ook projecten in Ternat, Linkebeek, Merchtem, Wemmel, Overijse, Hoeilaart, Lennik en Beersel komen in aanmerking.

Minister, hoe evalueert u het tot nu gelopen traject en de interesse vanuit de lokale besturen en verenigingen met betrekking tot deze projectoproep?

Bent u van plan om in de toekomst dergelijke trajecten opnieuw uit te schrijven om verder te investeren in natuur in de Vlaamse Rand?

Ik dank u alvast voor uw antwoord.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Goedemorgen iedereen, u weet natuurlijk waar het ons om te doen is in de Vlaamse Rand: om Vlaams en groen. Ik vergelijk die twee doelstellingen even met de vorige beleidsperiode: ook toen waren dat de doelstellingen, alleen was het nogal moeilijk om financiële middelen te koppelen aan dat discours. 'Put your money where your mouth is' was in de vorige regeerperiode moeilijk hard te maken.

Dankzij het Randfonds is dat tijdens deze regeerperiode wel even anders. Ik blik even terug. Wij hebben ook groene projecten in de Vlaamse Rand. Via toenmalig minister Schauvliege ben ik er toen ook wel in geslaagd om te zorgen voor extra groen in de Vlaamse Rand, maar aan een budgettair tempo van 1 miljoen euro in twee jaar, 2018 en 2019. Nu spreken we dankzij het Randfonds over een impuls van 3,5 miljoen euro, samen met minister Demir. 3,5 miljoen euro in één jaar.

We gaan dat investeren in 24 projecten, waarvan de helft wordt gedragen door het Randfonds, de andere helft door het ANB via de projectoproep 'Groene Rand'. Ter vergelijking: die projectoproep bestond ook in de vorige regeerperiode. In die regeerperiode hebben we minder kunnen investeren dan de 3,5 miljoen euro die we nu op 1 jaar kunnen investeren. Daar zie je de hefboomwerking van dat fonds. We zorgen er ook voor dat het Randfonds een groter effect heeft, dat het niet enkel om die 3,5 miljoen euro per jaar gaat. In samenwerking met collega's zoals minister Demir gaat het de facto om een verdubbeling van die middelen.

De inbreng van het Randfonds zorgde voor een hogere inbreng vanuit het ANB. Dit volgens het principe 'een euro voor een euro'. Bovenop elke euro vanuit het Randfonds wordt 1 euro bijgelegd vanuit het ANB. Het Randfonds zorgt zo voor een groene turbo in de Vlaamse Rand. Evident lag de focus op de Vlaamse Rand, volgens de traditionele definitie van de 19 gemeenten. Maar we hebben dit uitgebreid naar een ruimere perimeter, namelijk naar Halle-Vilvoorde. Van de 24 projecten liggen er 17 in de Vlaamse Rand en 7 in de rest van Halle-Vilvoorde. Ik vind dit een goede balans. De focus blijft dus liggen op de Vlaamse Rand, maar we breiden ook een beetje uit naar de andere gemeenten van Halle-Vilvoorde.

De oproep stond open voor publieke en private partners. Dus lokale besturen, OCMW's en intercommunales, maar ook verenigingen als Natuurpunt. Er was ook geen minimumvoorwaarde voor de aankoop van gronden. Vroeger was dat wel zo. Vroeger moest het perceel een zekere grootte hebben. Dat is natuurlijk ons groot nadeel in de Vlaamse Rand. We hebben niet meer van die grote percelen die kunnen worden aangeboden of die nuttig zijn voor aanplanting. We moeten gebruik maken van de kleinere percelen. Vroeger was daar geen steun voor. Dat hebben we nu aan de kant geschoven. Zo kunnen we zorgen voor bebossing en extra groen op de kleinere percelen. Wie het kleine niet eert is het grote niet weerd. Dat geldt zeker voor de doelstelling van een vergroening van de Vlaamse Rand.

Naast die oproep met minister Demir komen er ook nog eens 7500 gordelbomen bij. Wij hebben van de Gordeleditie van 2020 een digitaal gegeven gemaakt. Dat is een groot succes geweest. Voor elke geregistreerde deelnemer beloofden we een boom aan te planten in de Vlaamse Rand. Belofte maakt schuld. We gaan zo 7500 bomen planten. De eerste bomen werden in Sint-Pieters-Leeuw geplant op het einde van 2020. In het momenteel lopende plantseizoen planten de Bûûmplanters de rest aan, de meer dan 7500 extra bomen.

Samen met collega Demir evalueer ik het tot nu gelopen traject. De interesse van lokale besturen en verenigingen voor de projectoproep was alvast zeer groot. Er waren 33 ingediende projecten, ter waarde van 8 miljoen euro. De vraag was groter dan het aanbod. We zijn tevreden met de respons. Er was ook een aanzienlijke stijging van het aantal projecten en van het subsidiebudget in vergelijking met de afgelopen jaren. In 2018 werden 7 projecten goedgekeurd voor in totaal 1 miljoen euro. In 2019 ging het over 8 projecten ter waarde van 900.000 euro. In 2020 waren er 24 projecten ter waarde van 3,5 miljoen euro.

Als conclusie van die evaluatie zullen we bekijken of we die samenwerking voortzetten en desgevallend ook kunnen verruimen, of we ons meer tot private personen zullen richten. Hoe dan ook zal het Randbeleid blijvend inzetten op het versterken van de groene Rand.

We bekijken nu de modaliteiten. Maar één ding is duidelijk. Er is een grote vraag naar het beschermen en versterken van de groene gordel. We gaan bekijken wat we nog extra kunnen doen. Ik zou heel graag ook dat mobiliserende effect hebben naar de ruimere samenleving. Zoveel mogelijk: niet alleen de klassieke lokale besturen en verenigingen, maar waarom ook niet particulieren en particuliere bedrijven in de verleiding brengen om ook hun duit, of hun boompje, in het zakje te doen ten voordele van de Vlaamse groene Rand.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, het zal u niet verbazen dat ik zeer blij ben met uw antwoord. U hebt aan het begin van de legislatuur aangegeven dat u via het Randfonds bijkomende inspanningen wilde doen om de Vlaamse Rand groen te houden en het groene karakter te versterken. Deze projectoproep is een mooi voorbeeld dat de doelstellingen van het Randfonds aantoont en de kritieken op dat fonds, die er aan het begin van de legislatuur waren en die eigenlijk onbegrijpelijk waren, weerlegt. U noemde het een hefboom, een groene turbo. Het zijn geen middelen die in de plaats komen van andere middelen, maar ze komen samen met de middelen van Natuur en Bos. De budgetten gaan ook niet enkel naar de strikte Randgemeenten, want zeven gemeenten zijn geen strikte Randgemeenten en ik ben daar zeer blij om. Ik kan u alleen maar aanmoedigen om dat beleid voort te zetten.

Er zijn 33 projecten ingediend. Ik heb in de omgeving hier gemerkt dat het enorm leefde bij de lokale besturen en het middenveld. De vraag om meer groen mogelijk te maken, zal blijven bestaan. Ik vind het dan ook positief dat u bereid bent om innovatief te denken en af te stappen van het inrichten van groen door de overheid, maar dat u wilt kijken naar private partners om de doelstelling van meer groen in de Vlaamse Rand te bereiken.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Ik zal beginnen met de woorden van mevrouw De Coninck als ze zegt dat er aan het begin van de legislatuur nogal wat kritiek kwam op de plannen van het Randfonds. Die kritiek kwam grotendeels vanuit onze fractie, van mij. Toen was de vrees dat het Randfonds vooral een sinterklaaspolitiek van de minister dreigde te worden. Maar de kritiek was vooral ook dat als de middelen eenzijdig of exclusief zouden focussen op de negentien Randgemeenten, dit een ongelijke strijd zou worden voor alle andere gemeenten die daar niet toe behoren en net buiten de Rand liggen, maar toch worstelen met dezelfde uitdagingen van een grootstedelijke problematiek.

Minister, al goed dat ik op die nagel ben blijven kloppen. Het was aanvankelijk niet uw bedoeling om dit uit te breiden, maar het is goed dat u daarnaar hebt geluisterd. Het is goed om als minister rekening te houden met de kritiek vanuit de oppositie en dat u de enge definitie van de 19 gemeenten voor een stuk hebt losgelaten. Ik begrijp dat 7 van de 24 projecten buiten de strikte Rand liggen. U zegt wel dat u die focus wilt houden. Ik wil u oproepen om die focus toch los te laten, die enge focus op de strikte Rand. Behandel alle gemeenten op dezelfde manier, op hetzelfde niveau en vertrek vanuit de noden.

Ik ben zeer blij in uw antwoord te horen dat het echt wel een hefboom kan worden. Ik zal u daarvoor blijven feliciteren.

De focus voor dit jaar ligt nog op het groene karakter. Tijdens de bespreking van de beleidsbrief heb ik begrepen dat een volgende focus op onderwijsprojecten zou liggen. Zal dit vanaf 2022 zijn? Wat zullen de doelstellingen en criteria zijn voor de nieuwe call inzake onderwijs? Zullen daar ook – ik zie daar meer moeilijkheden – private partijen bij betrokken worden? Hebt u al enig zicht op die plannen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wat is de doelstelling voor dit jaar? Onderwijs zal de focus zijn, maar dat wil ook zeggen dat we heel concreet gaan werken. Voor het groene project gaat het concreet over extra bomen; voor het onderwijs gaat het over extra banken, extra capaciteit, extra zitjes voor leerlingen in de Vlaamse Rand, waar er ongelooflijk nood aan is. Dat zal vooral de concrete doelstelling zijn.

Ik geef ook nog even mee aan de vraagsteller dat we erin geslaagd zijn om met dit project, in samenwerking met het Agentschap voor Natuur en Bos, 45.896 extra bomen in de Vlaamse Rand te planten. Afgerond zijn dat 46.000 extra bomen op 83 hectare. Dat zijn toch serieuze aantallen en dat betekent voor de vergroening een serieuze stap vooruit. Het is de bedoeling om een offensieve politiek te voeren. In het verleden was de houding defensief: houden wat we hebben aan groene ruimte in de Vlaamse Rand. Met projecten als deze, komen er 46.000 bomen bij, 83 hectare extra groen. We gaan dus in het offensief en verlaten de defensieve posities: niet behouden wat we hebben, maar extra groen.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, collega's, ik kan alleen maar bevestigen wat ik daarnet al zei. We zijn zeer verheugd met deze projectoproep. Wij moedigen u aan om dat beleid voort te zetten. Er is nood aan, en er is draagvlak voor. Het zal de Vlaamse Rand ten goede komen.

Aan collega Segers wil ik zeggen dat het lijkt alsof u horende doof bent geweest bij de bespreking in het begin van de legislatuur. Toen heeft de minister ook al gezegd dat het in eerste instantie voor de Randgemeenten is, maar dat het niet wil zeggen dat het zo strikt moet worden geïnterpreteerd.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Inez De Coninck aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het inzetten van Franstalige politiediensten op de luchthaven van Zaventem
– 1334 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, begin januari raakte bekend dat de Federale Regering plannen heeft om van de federale politiedienst BruNat (luchthaven van Brussel Nationaal) een tweetalige dienst te maken. Men wil niet enkel een Franstalige afdeling op Zaventem, men wil ook een hoger kader van Franstalige officieren, althans volgens de geruchten. De luchthaven van Zaventem bevindt zich integraal in het Vlaamse Gewest in de homogeen Nederlandstalige gemeente Zaventem. De aanwerving van een Franstalige eenheid is onaanvaardbaar voor de Vlaamse Rand. Door de luchthavenpolitie te verfransen, zal de tweetaligheid van de politie in Zaventem achteruitgaan, niet vooruitgaan. Het geeft ook de indruk dat de verfransing zich onverstoord kan voortzetten.

Zaventem is de grootste economische hub in Vlaams-Brabant en krijgt felle klappen te verduren door de impact van de coronacrisis op de luchtvaartsector. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de Federale Regering inzet op de verfransing van onze luchthaven, terwijl er hier geen enkele concrete vraag vanop het terrein voor is. Sinds 1998 is de unitaire provincie Brabant gesplitst, is Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst, is het gerechtelijk arrondissement gesplitst, is een eigen parket Halle-Vilvoorde

opgericht, en nu gaat de Federale Regering de grootste politie-eenheid in Vlaams-Brabant tweetalig maken. Dit gaat rechtstreeks in tegen de ontvoogdingsbeweging die zich in Vlaanderen al decennia voltrekt en die u als minister binnen uw bevoegdheid van de Vlaamse Rand vormgeeft. Het staat bovendien op gespannen voet met de strikte naleving van de taalwetgeving die we al jaren eisen van lokale besturen in de Vlaamse Rand en het Vlaams Randbeleid dat gestoeld is op het belangrijke principe dat het Nederlands de taal van verbinding is in onze regio.

Minister, welke initiatieven zult u nemen ten aanzien van de Federale Regering, gelet op de duidelijke focus op het belang van Nederlands en het Vlaamse karakter in het Vlaamse Randbeleid?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Collega, ik ken het dossier al van de tijd dat ik Kamerlid was en de commissie Binnenlandse Zaken volgde. Toen kwam ook regelmatig de vraag vanuit politiekringen om personeel uit het Franstalige kader in te zetten op de luchthaven van Zaventem. Dat zou dan personeel zijn uit het Franse taalkader van de luchtvaartpolitie dat ook actief is in Bierset en Charleroi. De federale politie vindt immers onvoldoende kandidaten in het Nederlandse taalkader. Momenteel zijn er enkel agenten uit het Nederlandse taalkader omdat de taalwetgeving Nederlandskundige agenten vereist in het Nederlandse taalgebied. Het merendeel van het Franse taalkader is het Nederlands niet machtig. Voor de communicatie intern zowel als met de burger is dat echter vereist.

De vorige minister van Binnenlandse Zaken Jambon werd ook geconfronteerd met die vraag. Hij heeft dat gelukkig afgewezen en tegengehouden. Nu ziet men de kans schoon om met een nieuwe regering de vraag weer op de agenda te zetten. Het is een momentum om dat te doorbreken. Vandaag staan de activiteiten op de luchthaven niet bepaald op een toppunt, integendeel, het is gereduceerd tot een derde van de activiteiten of zelfs minder, in vergelijking met de gewone werkzaamheden op de luchthaven. Er gaat zeker geen hoogdringendheid mee gepaard.

De argumentatie van de politievakbonden is wel interessant. Ze zeggen dat er juridisch geen probleem is om agenten van de Franse taalrol in te zetten, want de politie in kwestie is een centrale en geen gewestelijke dienst. Dus kan men personeel werven van de Franse taalrol. Die argumentatie is strijdig met een oordeel en advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT). Die oordeelde in 2006 dat de luchthavenpolitie in Zaventem wel degelijk een gewestelijke dienst is en dat men enkel Nederlandskundig personeel kan aanwerven. In theorie kan dat iemand zijn van de Franse taalrol, als de betrokkene middels een diploma of attest kan aantonen dat hij afdoende kennis van het Nederlands heeft. We weten dat het merendeel van de agenten van de Franse taalrol die kwaliteit ontberen, dat men onvoldoende Nederlands kent. Er zou zelfs 95 procent onvoldoende Nederlands kennen en geen attest kunnen voorleggen.

Minister Verlinden, heb ik begrepen, zou nu een advies aan de VCT gevraagd hebben. We hebben daarvoor de nodige contacten gelegd en vanzelfsprekend zijn we ter zake geen voorstander. Heel concreet is voor het opstellen van pv's de kennis van het Nederlands nodig. Nederlandsonkundige agenten kunnen geen rechtsgeldige pv's opstellen. Die moeten in beginsel in het Nederlands worden opgesteld. Operationeel zou dat met zich meebrengen, aangezien de politie op Zaventem zelden pv's opmaakt, dat men steeds een Nederlandstalige collega zou kunnen optrommelen.

De politie vindt het dus geen probleem. De vakbonden erkennen dat er dan Nederlandsonkundige agenten zouden worden ingezet. Als ze geen Nederlandstalig pv kunnen opstellen, zullen ze iemand anders kunnen optrommelen die wel Nederlands kent. Die redenering is zorgwekkend. Men gaat ervan uit en men aanvaardt dat er Nederlandsonkundige agenten worden ingezet.

Zeker in het geval van incidenten of accidenten is dat zeer problematisch en voor ons helemaal onaanvaardbaar. Ten eerste: er is geen hoogdringendheid. En ten tweede: de precedentwaarde is immens. Als wij gaan toelaten dat men van de regels afwijkt, gewoon op grond van het gegeven dat het volstaat om te zeggen dat men niet voldoende mensen vindt en de vacatures niet ingevuld raken, als we op grond van die ratio onze principes inzake taalwetgeving opzij gaan schuiven, dan worden wij binnenkort geconfronteerd met totaal Nederlandsonkundige postbodes, met totaal Nederlandsonkundige mensen in de kinderopvang, aan de loketten, overal waar er een probleem is inzake de invulling van vacatures – en dat is in Halle-Vilvoorde in heel veel beroepen het geval. Dan is dat een dijkbreuk die we in dezen mede zouden veroorzaken.

Minister Verlinden zegt dat deze problematiek nu niet aan de orde is. Ik denk dat we daar druk op de ketel moeten blijven houden. Daar ligt natuurlijk de verantwoordelijkheid. Dit belangt ons allemaal aan, over grenzen van meerderheid en oppositie heen. Laat ons ervoor zorgen dat hier geen precedent wordt gecreëerd en dat we een duidelijke lijn in het zand trekken die niet kan worden overschreden.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Bedankt, minister, voor uw duidelijke en heel uitvoerige antwoord. Ik ben zeer blij dat u dit dossier ter harte neemt. Als ik uw antwoord hoor, is dit toch echt wel stuitend. Want dan zou de Federale Regering het tekort aan politie op Brussel Nationaal oplossen met politieagenten die daar eigenlijk strikt genomen, juridisch gezien, hun job niet kunnen doen, omdat ze geen pv's kunnen opstellen. Dat lijkt wel een Belgenmop. Dat kan toch niet?

Ik ben echt blij, minister, dat u vanuit uw bevoegdheid alvast het signaal geeft aan het federale niveau dat dit niet kan. Dit gaat in tegen alle bewegingen die we de afgelopen jaren in de Vlaamse Rand hebben gezien. Wij moeten inzetten op het Nederlands. Dat is ons centrale thema, hier in de Rand. Het kan dus niet dat de Federale Regering daar gewoon tegenin zou gaan. We moeten de klok niet twintig jaar terugdraaien, lijkt mij.

Ik vind het stuitend dat net de Federale Regering, met een Vlaamse minderheid, dit van plan zou zijn. En juridisch gezien lijkt het niet eens een oplossing te zijn, want die agenten kunnen geen pv opstellen. Van ons mag de luchthaven van Zaventem geen Franstalig fort in Vlaanderen worden. De regels moeten worden toegepast. De taalwetgeving moet worden nageleefd. Wij zullen vanuit Vlaanderen dan ook altijd blijven inzetten op het belang van het Nederlands in onze Vlaamse Rand. Ik hoop dat ook alle andere Vlaamse partijen zich zullen verzetten tegen het idee om daar Franstalige agenten te plaatsen.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Bedankt, mevrouw De Coninck, voor uw vraag. Ik sluit me daar voor 100 procent bij aan, of toch voor 99,9 procent, want er is één klein foutje in geslopen, denk ik. U zegt in uw vraag dat de unitaire provincie gesplitst is in 1998, maar ik kan u zeggen dat dat al gebeurd is in 1994. Wij zijn gestart met de nieuwe provincieraad van Vlaams-Brabant op 1 januari 1995. Dat is een kleine correctie.

Minister, ik ben blij met uw antwoord. Ik ben ook eens gaan kijken naar wat daar in het federale parlement over gezegd is, want uiteraard is dat ook daar aangekaart, waar dat ten eerste op zijn plaats is, omdat minister Verlinden genoemd werd. Vorige week woensdag is onder andere de N-VA daarover tussengekomen, en ook het Vlaams Belang, met Barbara Pas. En daar bleek dat minister Verlinden helemaal geen politieke en ook geen technische beslissing daarover genomen heeft en dat het enkel om een mogelijke oplossing zou gaan, die aan bod is gekomen in

het overlegcomité met de vakbonden, een eerste keer in het voorjaar van 2020 en een tweede keer op 25 november.

De eerste keer werd er afgesproken om de oplossing te onderzoeken, zowel technisch als juridisch. De tweede keer werd er vastgesteld dat het voorstel onvoldoende was onderbouwd en dat er nog geen politieke aftoetsing was geweest.

Het Vlaams Belang vindt het gewoon ergerlijk dat zo'n voorstel überhaupt wordt onderzocht en dat het door de minister niet categoriek naar de prullenmand wordt verwezen. De minister wilde ook niet antwoorden op de vraag of het volgens haar om een plaatselijke dienst gaat, die zich dus enkel uitstrekt op het grondgebied van de luchthaven – en dan is Vlaanderen volop bevoegd – dan wel of het een centrale dienst is, want dan zou minister Verlinden bevoegd zijn. Hoe dan ook is er zelfs in die interpretatie nog altijd de wet op het gebruik van talen in bestuurszaken. U hebt duidelijk gezegd, minister, dat u dat tweede standpunt niet deelt. Ik ben daar tevreden mee. Maar hoe gaat het hier verder verlopen? Want ik heb de indruk dat de minister dat nog altijd wil onderzoeken en ik vind dat een compleet verkeerde piste. Ik hoop dan ook dat de Vlaamse Regering als eenheid – dus niet alleen u vanuit deze commissie, maar u samen met uw collega-ministers – een duidelijke boodschap zal richten aan de Federale Regering om duidelijk te maken dat dat niet wordt geaccepteerd in Vlaanderen. Ik dank u.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: De discussie klinkt wat technisch, maar het gaat over het feit dat, zoals de Vaste Commissie voor Taaltoezicht altijd heeft gezegd, je de afdeling van de luchthavenpolitie in Zaventem moet beschouwen als een zogenaamde gedecentraliseerde of gedeconcentreerde dienst. Dat onderscheid is niet zonder belang als het gaat over een centrale dienst, want de federale politie zelf is als entiteit natuurlijk een centrale dienst. Het komt erop neer dat het werkingsgebied van een centrale dienst meer omvat dan één taalgebied. Dan ontstaat ook de mogelijkheid om mensen van een andere taalrol aan te werven. In dezen heeft de Vaste Commissie voor Taaltoezicht heel duidelijk gezegd dat het een gewestelijke dienst is. Dat wil zeggen dat de werkkring enkel gemeenten beslaat zonder speciale regeling van het Nederlandse of Franse taalgebied. Dat wil zeggen dat de taal voor intern gebruik enkel en alleen het Nederlands kan zijn en dat de communicatie met derden ook enkel en alleen in het Nederlands kan gebeuren. Het is belangrijk dat we daaraan vasthouden. Ik ga ervan uit dat we allen waakzaam blijven, want je mag niet uitsluiten dat er daarin nog wel wat demarches worden ondernomen. Gelet op de precedentwaarde denk ik dat we met z'n allen op onze qui-vive moeten zijn.

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Minister, ik dank u voor uw aanvullend antwoord. Mijnheer Laeremans, ik dank u voor uw aansluitende tussenkomst. Ook ik heb het verslag van de commissie van de Kamer nagelezen. De minister zegt daarin inderdaad dat er nog niets is beslist. Maar, zoals minister Weyts zegt, moeten we op onze qui-vive zijn. Want waar rook is, is vuur. We mogen dit absoluut niet tolereren. De taalwetgeving moet worden gerespecteerd. Misschien kunnen we benadrukken dat die taalwetgeving ook in Brussel eindelijk zou moeten worden gerespecteerd? Want daar wordt vaak zelfs niet eens het tweetalige karakter gerespecteerd.

Voorzitter, minister, tot daar mijn slotconclusie. Ik ben alleszins blij dat we dat in dit Vlaams Parlement onder de aandacht kunnen brengen. Want we mogen dit toch echt niet laten gebeuren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Klaas Slootmans aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de nieuwe herkomstcijfers van Statbel over de Vlaamse Rand
– 1383 (2020-2021)

Voorzitter: de heer Karl Vanlouwe

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, maandag bracht het Brussels Informatie-, Documentatie- en Onderzoekscentrum (BRIO), de onderzoeksgroep van de VUB, een nieuwe studie uit, waarin opnieuw wordt bevestigd dat de grootte van de Vlaamse gemeenschap in de Rand in sneltempo aan het verschrompelen is.

Twee weken geleden bracht de studie van Statbel een gelijkaardige conclusie. Niet geheel verwonderlijk maar daarom ook niet minder alarmerend is dat de top vijf van gemeenten waar het meeste mensen wonen van vreemde origine volledig ingenomen wordt door de Vlaamse Rand. Het gaat om een vrij rigide interpretatie van vreemde herkomst aangezien men met de herkomstdefinitie stopt bij de ouders en niet bij de grootouders. Als je de definitie nog ruimer of correcter zou interpreteren, zouden de cijfers nog hoger liggen.

Van alle Vlaamse gemeenten – ik moet het u niet zeggen – telt Machelen het hoogste aantal inwoners van vreemde herkomst. Het is dus niet Borgerhout of Genk maar Machelen. Zes op de tien inwoners is daar van buitenlandse herkomst. Dat komt overeen met het dubbele van het nationale gemiddelde van ongeveer 33 procent. Het gaat niet over Hollanders of Denen. Neen, 75 procent van die groep mensen van vreemde herkomst – dat is dus een enorm aantal – heeft niet-Europese roots. Dat zijn echt wel Brusselse cijfers. Men kan dan een beetje lacherig doen over termen als omvolking, maar dit zijn natuurlijk wel loepzuivere feiten en cijfers.

In de rest van de Vlaamse Rand zien we gelijkaardige realiteiten, met zeer donkerrode gebieden in de noordoostelijke flank, van Strombeek tot Zaventem, en ook in de zuidwestelijke flank, met Drogenbos als roodste gebied. In de volledige Vlaamse Rand is nu 41 procent van de inwoners van vreemde herkomst.

Misschien nog interessanter in die context – en ik kom daar altijd op terug – zijn de bijzonder veelzeggende herkomstcijfers bij de jongeren tussen 0 en 24 jaar. In 5 van de 19 gemeenten is er nog een meerderheid van jongeren van autochtone origine. 10 jaar geleden waren dat nog 14 gemeenten. In 2007, wat toch echt niet zo lang geleden is, waren dat nog 19 gemeenten. Op 14 jaar tijd is in die leeftijdscategorie de meerderheidspositie volledig verschrompeld. Het gaat dus verbazend razendsnel. Ik heb ook nog gezocht naar cijfers voor de provincie. Daar kun je ook op deelgemeenten zoeken. Het documentatiecentrum van de Vlaamse Rand kan nog iets leren van die website. Je leest er dat een gemeente als Zellik nog 21 procent jongeren telt van autochtone origine. Dat is toch bijzonder veelzeggend voor wat betreft de samenstelling van de bevolking van morgen.

Ik denk dat ik mijn punt opnieuw, voor de elfendertigste keer, duidelijk heb gemaakt: het absorptiepunt is ruimschoots overschreden. Als er al absorptie is, dan meestal in omgekeerde zin. Ik denk onder andere aan het gegeven dat 'ewa drerrie' het kinderwoord is van het jaar. Dat is nu niet gerelateerd aan de Vlaamse Rand, maar het zegt wel iets over de vervreemding die plaatsgrijpt, zowel bij de jongeren als in de gehele samenleving.

Minister, zult u de cijfers van Statbel en ook de studie van BRIO, die toch echt wel opnieuw een wake-upcall zijn voor de Vlaamse Rand, aangrijpen om uw Vlaams

beleid voor de Rand te intensifiëren, eventueel bij een volgende begrotingsaanpassing? Zo ja, welke specifieke maatregelen stelt u daarbij in het vooruitzicht?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik denk dat de bevolkingstoename en de migratie in de Vlaamse Rand ons voor enorme uitdagingen plaatsen. Die groei, zowel qua grootte als qua aard, stelt ons voor problemen. Er zijn meer anderstaligen, meer mensen met een buitenlandse herkomst. Ook zien we in de Vlaamse Rand de kansarmoede stijgen. Dat zijn natuurlijk elementen die maken dat we een heel specifiek Vlaamse Rand-beleid voeren, als enige gefocuste regio in Vlaanderen. En er is ook een minister voor de Vlaamse Rand.

De Vlaamse Regering heeft altijd gezegd meer te zullen investeren in de Vlaamse Rand dan ooit voorheen. Dus, als uw vraag is of deze Vlaamse Regering haar beleid wil intensifiëren, dan is het antwoord volmondig ja. Om dat te kunnen staven, hoef ik enkel naar de cijfers te verwijzen want die spreken voor zich.

Nog nooit kregen de gemeenten uit het arrondissement Halle-Vilvoorde zoveel middelen als onder deze regering. Niet alleen is er het Vlaamse Randfonds dat in 26 miljoen euro voorziet voor de hele regeerperiode, er komt ook een justitiehuis ter waarde van 5 miljoen euro en de 35 gemeenten van het arrondissement krijgen bijkomende financiële ademruimte via de responsabiliseringsbijdrage en middelen om hun open ruimte te beschermen. Daarnaast zijn we erin geslaagd om Halle, Dilbeek en Vilvoorde te erkennen als grootstedelijke gebieden, als steden met een centrumfunctie, waardoor ze 3,5 miljoen euro kunnen krijgen. In totaliteit is er 113 miljoen euro voor beleid in het arrondissement Halle-Vilvoorde. Ik heb het dan nog niet over de extra inspanningen die we zullen doen op het vlak van bijvoorbeeld onderwijscapaciteit. Ik zal zeker zorgen voor extra schoolplaatsen, voor extra schoolbanken in Halle-Vilvoorde. Die zullen er zeker ook komen.

Zijn die middelen voldoende om elke uitdaging adequaat aan te gaan? Mogelijks niet, maar men kan minstens wel de eerlijkheid hebben om te erkennen dat dit een forse stap in de richting is van een veel betere financiering van onze regio. Dat wat betreft het financiële luikje.

Daarnaast zijn er ook de inhoudelijke doelstellingen van de regering, onder andere met een absolute focus op de kennis van het Nederlands. Als minister van Onderwijs maak ik dit waar met onder andere de taalscreening en het verhinderen dat er nog kinderen met een taalachterstand starten in het eerste jaar van het lager onderwijs. Dat maken we quasi onmogelijk. Er is een focus op de kennis van het Nederlands in het volledige curriculum van alle leerlingen, van jong tot oud, van bij de kinderopvang tot en met het rusthuispersoneel.

Er is een krachtiger inburgeringsverhaal en veel aandacht voor groene en open ruimte. Daarnaast worden de collega-ministers gepusht om in hun regulier beleid specifieke aandacht te hebben voor de Vlaamse Rand.

Men maakt vaak de fout om iedereen van buitenlandse herkomst over dezelfde kam te scheren. Indische verpleegsters die Nederlands hebben geleerd, zou ik niet over dezelfde kam scheren als mensen met vreemde nationaliteit die misdrijven plegen. Vele mensen met buitenlandse roots komen werken in de Rand, leren Nederlands en sturen hun kinderen naar Vlaamse scholen. Dat is het proces dat we willen dat ze volgen. Zij moeten en kunnen Vlaming onder de Vlamingen worden. Ik weet dat niet iedereen in uw partij daar in dezelfde mate over denkt, maar ik geloof wel dat zij Vlaming onder de Vlamingen kunnen worden. Dat is onze doelstelling.

Betekent dit dat de internationalisering van de Rand een positief verhaal is? Neen, zo simpel is het niet. Die internationalisering creëert vervreemding, sociale

verdringing en zet het Vlaamse karakter onder druk. Dat zijn de negatieve uitwassen die we absoluut moeten bestrijden. Daarom voorzien we in middelen en beleid. Met deze Vlaamse Regering proberen we instromers maximaal te integreren, niet alleen met een vriendelijk aanbod maar, indien nodig, met enige dwang. We moeten ervoor zorgen dat ze het Vlaams burgerschap dat hen wordt aangeboden, tot zich nemen. We moeten de sociale verdringing tegengaan. We willen heel concreet werk maken van de initiatieven die op stapel staan, zoals Wonen in Eigen Streek en het versterken van het Investeringsfonds voor Grond- en Woonbeleid voor Vlaams-Brabant (Vlabinvest). De cijfers die zijn geciteerd, moeten ons net motiveren, binnen en buiten deze regering, om daar werk van te maken.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, de budgetten en de cijfers die u aanhaalt, zijn ons intussen genoegzaam bekend. Als er op die budgetten en die middelen geen resultaten volgen, dan zijn we even ver van huis. Ik heb zo'n beetje de vrees dat de Vlaamse Regering en u zich altijd op de borst kloppen voor die extra middelen voor de Vlaamse Rand, maar als die zich niet vertalen en als ze geen effect hebben op het vrijwaren van de Vlaamse Gemeenschap – wat toch uit de cijfers blijkt –, dan zijn we toch even ver van huis. Om het in sportieve termen te zeggen, want u bent minister van Sport: een ploeg die match na match blijft verliezen, maar die toch dezelfde spelers en dezelfde strategie blijft inzetten, zal de wedstrijden blijven verliezen. We stellen vast dat zowel u als uw voorganger Bourgeois constant diezelfde strategie hanteren – onthaal, begeleiding, inburgering, extra lessen Nederlands. Ik heb er niets op tegen, op zich is het positief, maar er is nooit een focus op ontrading waardoor men uiteindelijk altijd maar blijft dweilen met de kraan open.

Ik weet ook dat de immigratiepolitiek hierbij prioritair is – dat is zonder twijfel zo –, en dat u daar weinig instrumenten voor hebt, maar ik denk ook aan assertieve campagnes. 'Hier spreekt men Nederlands', naar het voorbeeld van wat de provincie Vlaams-Brabant voor sport doet: 'Ik sport, jij sport, wij sporten in het Nederlands', maar dan op een iets assertievere wijze.

Nog belangrijker is uiteraard een kordate huisvestingspolitiek, zowel op de private als op de publieke markt. Ik denk dan in de eerste plaats aan Vlabinvest. U zegt dat u het hebt over een versterking, maar tot nader order zie ik daar weinig van terug. U moet maar eens met die mensen praten; ik heb het gedaan. Ze blijven zeer zwaar ondergefinancierd en kunnen hun doelstellingen niet realiseren. In de afgelopen kwarteeuw hebben ze anderhalve woning per jaar per gemeente gerealiseerd. Dat is natuurlijk een druppel op een hete plaat. Vlabinvest is één, maar men zou ook kunnen werken met lokale woonregieën die reconversieprojecten realiseren, woonprojecten realiseren om mensen met een streekbinding bij te houden, eventueel aan Vlabinvestvoorwaarden.

In de vorige legislatuur – ere wie ere toekomt – heeft uw collega Mark Demesmaeker een heel belangrijke rol gespeeld. Hij heeft een conceptnota gemaakt – hij was er ook de trekker van – om tegemoet te komen aan de vernietigingsgronden die het Grondwettelijk Hof had gehanteerd in kader van het decreet Wonen In Eigen Streek. Er zijn toen hoorzittingen geweest. Er zijn uitgebreide parlementaire debatten geweest in commissies – ik heb ze nog eens nagelezen –, maar de bedoeling van een conceptnota is dat er beleidsmatig iets mee gebeurt. Men is er nooit mee aan de slag gegaan. De conceptnota dateert van 2016-2017. Intussen zijn we vijf jaar verder en is er niets mee gebeurd. Niet alleen is er dat, maar er is ook het gegeven dat u, in uw beleidsnota 2014-2019, ook al had beloofd om het decreet te herstellen. Ik citeer uit de beleidsnota Vlaamse Rand 2014, zeven jaar geleden: "Ik blijf pal achter Wonen In Eigen Streek staan. Ik herstel het principe in ere, rekening houdend met de opmerkingen van het Grondwettelijk Hof. Ik blijf de

nodige rechtszekere maatregelen nemen die voorrang geven aan kandidaat-kopers en -huurders die reeds een band hebben met de streek." Einde citaat. Beleidsnota 2014. Ik denk dat een studietijd van zeven jaar ruim tijd voldoende moet zijn om met het wetgevend werk klaar te zijn.

De voorzitter: Mijnheer Slootmans, mag ik u vragen om af te ronden?

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, waarom gebruikt u de conceptnota Wonen In Eigen Streek niet als leidraad om een Vlaamse woonpolitiek in de Vlaamse Rand te realiseren om sociale verdringing tegen te gaan?

De voorzitter: Mevrouw De Coninck heeft het woord.

Inez De Coninck (N-VA): Voorzitter, minister, collega Slootmans, we hebben hier inderdaad in het verleden ook al over gedebatteerd, over die herkomstcijfers. We hebben van u eigenlijk opnieuw een cursus demografie gekregen. U geeft een opsomming van de cijfers. De minister heeft geantwoord welke inspanningen hij allemaal doet. Die zijn enorm en u weigert de inspanningen te erkennen. U blijft alles wat negatief is in onze regio benadrukken.

Dat is niet onze manier om aan politiek te doen. Er zijn nog nooit zoveel inspanningen geleverd in de Rand. We ontkennen de cijfers of de problemen niet. De minister heeft dat ook niet gedaan. Hij voert er toch beleid rond, meer dan ooit. We zijn ons echt bewust van de druk op de Rand, van de ontnederlandsing en van het belang van het vrijwaren van de open ruimte.

We hebben net nog een vraag gehad waarin we hebben aangetoond welke inspanningen – historisch ongezien – vorig jaar werden geleverd voor de groenerandprojecten.

Ik heb geen bijkomende vraag aan de minister, maar ik wou dit even melden als reactie op de collega. Ik sta volledig achter het beleid en de inspanningen van de minister en de Vlaamse Regering. Ze lossen de problemen in de Rand op. De visie van de heer Slootmans is absoluut niet onze visie.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Dank voor de steun aan het beleid in het kader van wonen in eigen streek. Dat initiatief komt eraan. Ik begrijp dat u daar heel hongerig bent. Vooral het juridisch dichtspijkeren, herkauwen en opnieuw voorleggen om te zorgen dat de juridische mazen in het net zo fijn mogelijk zijn, daar zijn we mee bezig. U mag dit jaar initiatief ter zake verwachten.

De voorzitter: De heer Slootmans heeft het woord.

Klaas Slootmans (Vlaams Belang): Minister, we hebben al enkele keren naar een tijdspad gevraagd. Het wordt eindelijk iets concreter. Ik begrijp dat u zegt dat 2021 het richtjaar wordt waarin men dat wil gaan uitrollen. Dat is positief. Dat is heel belangrijk. Tijd is geld, 'time is money'. Het gaat demografisch razendsnel. Tegen 2028 – als de indicatoren zich doorzetten – zijn wij als Vlamingen gewoonweg in de minderheid in de Rand. Dus het is belangrijk dat er zo snel mogelijk een voorstel van decreet of een aanpassing komt. De toestand is dramatisch, ja.

We kijken inderdaad hongerig uit naar uw initiatief. We zijn in blijde verwachting, minister.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.